

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 2019-12-19

**REMISSYTTRANDE;
Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik
och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall
(Ert diarienummer M2019/01776/R)**

Visita - Svensk besöksnäring är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 380 medlemsföretag med över 7 840 verksamheter, bl.a. hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita är remissinstans för ovan rubricerad skrivelse och får härmed komma in med följande

YTTRANDE

Sammanfattande synpunkter

Enligt Visitas uppfattning går det inte från skrivelsen att utläsa exakt vad anteckningsskyldigheten kommer att omfatta eller precis hur den ska redovisas elektroniskt. Det är bl.a. oklart varför föreslagna bestämmelser skiljer sig från direktivet och vad de innefattar, på vilket sätt uppgifterna ska lämnas digitalt samt på vilket sätt berörda verksamheter – som uppgår till en miljon – får (och kommer att kunna) nyttja en avfallsentreprenör för att uppfylla anteckningsskyldigheten.

Då i stort sett alla verksamheter i Sverige omfattas av aktuella utökade krav, dvs. bl.a. en stor mängd små och medelstora företag, bör kravnivån läggas på en så låg nivå som möjligt, i vart fall inte gå utöver direktivets krav.

Det bör också göras mycket tydligt för verksamhetsutövarna vilka anteckningsskyldigheter som föreligger och på vilket sätt de kan uppfylla denna

skyldighet, tex. genom tydlig vägledning från Naturvårdsverkets sida. Vidare bör det tydliggöras hur skyldigheten att inkomma med dessa uppgifter digitalt till avfallsregistret kan göras på ett så enkelt och smidigt sätt som möjligt.

Överensstämmelse med direktivet

I skrivelsen anges att dagens anteckningsskyldighet i avfallsförordningen för verksamheter där farligt avfall uppkommer ska utökas men att Naturvårdsverket bedömer att *"de föreslagna reglerna överensstämmer med och inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU"*.

Visita ifrågasätter om denna bedömning stämmer. I skrivelsen föreslås 54 § avfallsförordningen få följande lydelse:

"Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer ska för varje typ av farligt avfall föra anteckningar om

- 1. när och till vem avfallet lämnas för vidare hantering*
- 2. mängden avfall som överlämnas,*
- 3. var avfallet uppkommer,*
- 4. av vem avfallet ska behandlas, och*
- 5. avsedd behandlingsmetod.*

Anteckningarna ska föras i tidsföljd innan avfallet överlämnas till en ny innehavare."

I aktuellt ändringsdirektiv anges dock att artikel 35 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

"1. De verksamhetsutövare som avses i artikel 23.1, producenter av farligt avfall och verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in eller transporterar farligt avfall eller agerar som handlare och mäklare av farligt avfall, ska föra ett register i tidsföljd över

- a) avfallets mängd, typ och ursprung, samt mängden av produkter och material som är ett resultat av förberedelse för återanvändning, materialåtervinning eller andra återvinningsförfaranden, och*

- b) i relevanta fall den destination, den insamlingsfrekvens, det transportsätt och den behandlingsmetod som förutses med avseende på avfallet.*

Som Visita kan utläsa ur föreslagen lydelse i 54 § ingår inte kravet i direktivet att anteckna *"mängden av produkter och material som är ett resultat av förberedelse för återanvändning, materialåtervinning eller andra återvinningsförfaranden"*. Nämnas kan dock att det på sid. 46 i skrivelsen anges att *"Bland annat tillkommer ett krav på att den som behandlar avfall ska redovisa mängden av produkter och material som återvinningsförfaranden resulterar i"*. Det är inte av föreslagen lydelse tydligt om och i så fall hur detta framkommer. Vidare anges i direktivet att det *"i relevanta fall"* ska

anges destination, insamlingsfrekvens, transportsätt och behandlingsmetod. Här har man i föreslagen lydelse i 54 § tagit bort rekvisitet ”*i relevanta fall*” och istället framgår att det alltid ska antecknas ”*avsedd behandlingsmetod*” och ”*av vem avfallet ska behandlas*” (vilket inte anges i skrivelsen men som Visita tolkar avses motsvara ”*destination*”). Genom att ”*i relevanta fall*” tas bort går man således härmed utöver direktivets lydelse vad gäller dessa punkter. Detsamma gäller vid anteckning av ”*insamlingsfrekvens*” som man enligt skrivelsen har bytt ut mot anteckning av ”*när*”. Slutligen verkar ”*transportsätt*” helt tagits bort, om det inte är så att man menar att anteckning av detta ingår i någon av de i den föreslagna lydelsen angivna punkterna. Enligt Visitas uppfattning är det således oklart vad som ska antecknas, vad de olika punkterna innefattar och innebär, och det verkar även som om förslaget delvis går utöver direktivets lydelse.

Vidare föreslås det att det i 57 a § ska anges att de uppgifter som ska antecknas enligt bl.a. 54 § ska ”*i direkt anslutning*” till antecknandet lämnas digitalt till Naturvårdsverkets avfallsregister. Det anges i skrivelsen att ”*Det direkta tillgängliggörandet får anses följa av art 35.1*”. Visita anser dock inte att detta framgår av art 35 p 1 i direktivet där det endast anges att det ska föras ett register ”*i tidsföljd*” över angivna punkter och att ”*De ska göra dessa uppgifter tillgängliga för de behöriga myndigheterna genom det eller de elektroniska register som ska inrättas*”. Även här verkar således föreslagen lydelse gå utöver kraven i direktivet, vilket inte är tillfredställande ur bl.a. konkurrenssynpunkt och vilket kan påverka företagen negativt i dess möjligheter att uppfylla skyldigheten att tillgängliggöra anteckningsskyldigheten till myndigheterna på ett för företagen möjligt och smidigt sätt.

Då i stort sett alla verksamheter i Sverige omfattas av aktuella utökade krav, dvs. bl.a. en stor mängd små och medelstora företag, bör kravnivån läggas på en så låg nivå som möjligt, i vart fall inte gå utöver direktivets krav. Det har enligt Visitas uppfattning inte angivits några skäl till att i angivna fall ovan gå utöver ändringsdirektivet och detta har inte heller uttalats eller beaktats i konsekvensutredningen. För att inte skapa mer kostnader för svenska företag och försämra företagens konkurrenskraft är det av stor betydelse att genomförande av EU-direktiv sker på ett likartat sätt i de olika EU-medlemsstaterna och att tillämpningen av EU-lagstiftningen är enhetlig. Om det skulle finnas anledning att gå längre än vad direktivet kräver så måste det motiveras mycket väl och redogöras för vilka konsekvenser det får för företagen, vilket inte har skett i detta fall.

Det bör göras mycket tydligt för verksamhetsutövarna vilka anteckningsskyldigheter som föreligger och på vilket sätt de kan uppfylla denna skyldighet, tex. genom tydlig vägledning från Naturvårdsverkets sida.

Hur ska uppgifterna lämnas?

Anteckningsskyldigheten kompletteras som nämnts med en skyldighet att lämna uppgifter digitalt till Naturvårdsverket. Enligt Visitas uppfattning görs det inte klart på vilket sätt detta ska ske. Det anges dock i skrivelsen att verksamhetsutövarna kommer att *”behöva anpassa sina administrativa system för att hantera informationen och överföra den digitalt till Avfallsregistret”*. I skrivelsen anges vidare att *”Avfallsmarknaden i Sverige domineras av ett antal större aktörer som erbjuder tjänster inom avfallsområdet. Dessa tjänster kan bl.a. innebära att man hjälper företag att uppfylla sina plikter/åtaganden enligt avfallslagstiftningen, däribland den nuvarande anteckningsskyldigheten.”* samt att *”troligtvis kommer den större delen av dessa att anlita en avfallsentreprenör för att fullgöra sina skyldigheter”*. Menar Naturvårdsverket att det skulle vara möjligt för företagen att uppdra åt en anlita entreprenör att utföra om anteckningsskyldigheten för företagen samt lämna dessa uppgifter digitalt till Naturvårdsverket i företagets ställe? Detta vore i så fall sannolikt den mest praktiska, rimliga och lämpliga lösningen på frågan, då ett antal vana entreprenörer kan göra detta istället för att var och en av en miljon verksamheter ska belastas med uppgiften. Denna möjlighet bör i så fall tydliggöras för verksamheterna. Även andra sätt som företagen kan uppfylla skyldigheten att inkomma med dessa uppgifter digitalt till avfallsregistret på ett så enkelt och smidigt sätt som möjligt bör göras tydligt för företagen.

Det är också viktigt att företagen inte behöver lämna uppgifter till flera olika myndigheter. Ett företag med verksamhet på flera platser i landet måste kunna lämna de aktuella uppgifterna till en och samma instans i ett sammanhang.

Konsekvensutredningen

Visita anser att konsekvenserna för företagen inte är helt utredda och att angiven uppfattning att kraven i genomsnitt skulle innebära två timmars tidsåtgång per år är alltför lågt räknat. Trots den låga beräkningen beräknas förslaget innebära ökade kostnader för verksamheterna i Sverige till 867 miljoner kronor per år, då det anges vara cirka en miljon verksamheter som direkt berörs av de föreslagna förändringarna. Visita ifrågasätter om detta verkligen är rimligt och proportionerligt. Det är här av största vikt att skyldigheterna hålls vid ett minimum enligt direktivet vid genomförande och tillämpning och att det möjliggörs praktiskt smidiga lösningar på

hur företagen kan uppfylla dessa skyldigheter. Nämnas i sammanhanget kan även att en kostnadsökning för företagen ofta leder även till en prisökning för konsumenterna, något som inte beaktats i konsekvensutredningen.

I skrivelsen anges vidare som en konsekvens för tillsynsmyndigheterna att *”En ökad ambitionsnivå i tillsynen kan för kommunernas del finansieras genom tillsynsavgifter.”* Då företagen betalar dessa tillsynsavgifter utgör även detta självklart en konsekvens för företagen, som tyvärr inte beaktats i konsekvensutredningen.

Slutligen är det viktigt att verksamheternas behov av sekretess tillgodoses vad gäller de uppgifter de skickar in till avfallsregistret.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Anna Sandborgh
Bitr. avdelningschef Branschjuridik